AAN DE RAAD

Datum behandeld in college	31 oktober 2023	**Behandelend ambtenaar**	S. Sietzema
Datum agendering	30 november 2023	**E-mailadres**	s.sietzema@waadhoeke.nl
Onderwerp	Notitie Onderwijsachterstanden-beleid 2023-2026 gemeente Waadhoeke	**Telefoonnummer**	
Portefeuillehouder	R. de Vries		

Samenvatting

De gemeente ontvangt rijksmiddelen vanuit de Specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid, de rijksbijdrage OAB. Het rijk hanteert hierbij beleidsperiodes van vier jaren. Voor de periode 2023-2026 is er een nieuwe Notitie onderwijsachterstandenbeleid nodig. Voor het meerjarenbeleid staan hierin de belangrijke activiteiten, doelstellingen en ambities. De activiteiten worden uitgevoerd door de kinderopvang, basisscholen, bibliotheek en jeugd-gezondheidszorg. De Inspectie van Onderwijs houdt toezicht op de wettelijke taken van de gemeente. De Notitie onderwijsachterstandenbeleid geeft inzicht in de taken, doelstellingen en activiteiten voor de gemeente, de Inspectie van het Onderwijs en de organisaties die subsidie ontvangen.

Voorstel

1. De Notitie Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 gemeente Waadhoeke vast te stellen en
2. de middelen van de Specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 in te zetten voor de genoemde activiteiten, doelstellingen en ambities zoals opgenomen in hoofdstuk 4.

Aanleiding
De gemeente ontvangt rijksmiddelen vanuit de Specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid, de rijksbijdrage OAB. Het Rijk hanteert hierbij beleidsperiodes van vier jaren. Dit betekent dat er voor de periode 2023- 2026 een nieuwe Notitie Onderwijsachterstandenbeleid nodig is. Het betreft een actualisatie van de Notitie Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 gemeente Waadhoeke.

Het onderwijsachterstandenbeleid heeft tot doel onderwijsachterstanden van kinderen vroegtijdig te signaleren en te bestrijden. Gemeenten hebben hiervoor belangrijke taken in medebewind gekregen. Een belangrijke taak is het aanbieden van VVE, voor- en vroegschoolse educatie. Gemeenten hebben de verantwoordelijkheid voor de voorzieningen voor de voorschoolse educatie. De schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor de vroegschoolse educatie (groep 1 en 2). Kinderopvangorganisaties verzorgen de voorschoolse educatie voor de peuters. Daarbij is het van belang om te zorgen voor een goede ononderbroken leerlijn met de vroegschoolse educatie voor een goede start in groep 3 van de basisschool. Hiervoor zijn Resultaatafspraken gemaakt met de schoolbesturen.
Het grootste deel van de rijksbijdrage OAB wordt besteed aan de doelstellingen van de voorschoolse educatie en de doorgaande lijn VVE.
Naast VVE wordt er jaarlijks subsidie verleend aan de schakelklassen op het AZC en de voorschoolse educatie voor peuters op het AZC en vanaf 2021 voor extra ondersteuning voor NT2 deskundigheid.
En gemeente Waadhoeke heeft specifiek beleid voor de taalontwikkeling en ouderbetrokkenheid. Er zijn vanaf 2021 meerdere projecten gestart voor het taalbeleid bij de bibliotheek en kinderopvang.

De Notitie is tot stand gekomen in overleg met de werkgroep VVE, bestaande uit deelnemers van de kinderopvang, basisscholen, bibliotheek, GGD Fryslân en de gemeente.
Op 7 maart 2023 is de Notitie aan bod gekomen in de Ateliersessie onderwijs voor de raadsleden. En op 15 mei 2023 is de Notitie in de LEA, Lokale Educatieve Agenda, besproken.

Per 2022 is de ‘Subsidieregeling Peuteropvang en Voor- en vroegschoolse educatie gemeente Waadhoeke 2022’ van kracht. Hierin is de wijze van subsidieverlening opgenomen en is het actuele landelijke- en lokale beleid omschreven en aangepast aan de recente wettelijke regelgeving.

Aandachtspunt: de Notitie is ook van belang voor de Inspectie van het Onderwijs. De wijze waarop het beleid wordt uitgevoerd staat duidelijk vermeld in de Notitie. De Inspectie heeft jaarlijks overleg met de gemeente over de stand van zaken van de wettelijke taken.
Tot nu toe kon de gemeente hiervoor een jaarlijkse vragenlijst VVE en LEA van de Inspectie invullen en versturen aan de Inspectie, waarna er nog een overleg tussen gemeente en Inspectie volgde. Vanaf 2023 behoort de vragenlijst en verslaglegging door het College vastgesteld te worden. Dit wordt dan met een Raadsmemo ook aan de raad ter kennis gesteld. Dit gebeurt dan op dezelfde manier als bij de verslaglegging voor de taken van handhaving en toezicht kinderopvang (ook met collegebesluit en raadsmemo). Dit zijn beide medebewindstaken voor de gemeente.

Leeswijzer: in de hoofdstukken 1 tot en met 3 staan de Inleiding, ontwikkelingen en doelstellingen van de afgelopen jaren en in hoofdstuk 4 staat ‘Wat we gaan doen in 2023-2026’.
In de hoofdstukken 5 tot en met 7 wordt uitleg gegeven over de wijze van uitvoering van het beleid.

De belangrijkste ontwikkelingen voor de wettelijke taken van de gemeente zijn:

- In Waadhoeke is er vanaf 2020 gewerkt aan uitbreiding van het aantal locaties van kinderopvang waar voorschoolse educatie met een erkend VVE-programma wordt aangeboden. Dit zijn nu 34 locaties verspreid over de gemeente. Een heel goed resultaat.
- Er zijn extra afspraken gemaakt met de jeugdgezondheidszorg en de kinderopvang voor de toeleiding van de doelgroepkinderen naar een VVE-locatie. Er is een VVE-monitor en aanvullend overleg over het werkelijke bereik van de doelgroep. Hiermee is er ook duidelijkheid over het zogenaamde non-bereik van de doelgroep. Het bereik is nu circa 95%. Dat is heel goed.
- De Resultaatafspraken van de gemeente met de schoolbesturen en kinderopvang over de resultaten van de vroegschoolse educatie zijn klaar. Dit betrof een herstelopdracht van de Inspectie van het Onderwijs. Deze zullen in 2023-2026 volledig worden uitgewerkt.
- De samenwerking van de kinderopvang, de basisscholen, bibliotheek en jeugdgezondheidszorg is heel goed. Hiermee wordt er gewerkt aan een samenhangend taalbeleid en extra inzet voor ouderbetrokkenheid in de leeftijd 0-7 jaar. Vooral gericht op een taalrijke omgeving thuis.
- Alle peuters kunnen vanaf twee jaar meedoen met de voorschoolse educatie met een erkend VVE programma. Zowel op de locaties van een kinderdagverblijf als peuteropvang krijgen jonge kinderen de kans om al vroeg mee te doen. Dit past bij het streven om kansenongelijkheid te voorkomen.
- Op het AZC is NT2 school De Toverbal een goede voorziening voor het taalbeleid van kinderen van het basisonderwijs. Voor de peuters is er op het AZC de kinderopvang Tutti Frutti, ook met een erkend VVE programma. Laatstgenoemde is een mooi voorbeeld voor andere gemeenten, die willen starten met kinderopvang en VVE op een AZC.
- In de ‘Subsidieregeling Peuteropvang en Voor- en vroegschoolse educatie gemeente Waadhoeke 2022’ staan de doelstellingen en werkwijze voor de subsidieverlening. En eveneens zijn de vereisten voor de kwaliteit en evaluatie van het beleid opgenomen. Hiermee is ook voldaan aan de opmerkingen van de Inspectie van het Onderwijs om te voldoen aan alle wettelijke taken van de gemeente.

Beoogd (meetbaar) effect

- Voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen van de Wet op het Primair Onderwijs (WPO), de Wet Kinderopvang (Wko) en het Besluit basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie
- Het bereik van de VVE-doelgroep verhogen naar 95%: het streefdoel is 100%. En daarbij een goed inzicht in het aantal niet-bereikte doelgroeppeuters. Voor de toeleiding en het bereik van de VVE-doelgroep krijgt de Jeugdgezondheidszorg extra taken en middelen
- Voldoende aanbod voorschoolse educatie voor de doelgroep-peuters en voor het aanbod van alle peuters vanaf twee jaar
- De Resultaatafspraken VVE verder uitwerken in 2023 en volgende jaren
- De ouderbetrokkenheid versterken, zoals het stimuleren van een taalrijke omgeving thuis
- Een goede afstemming tussen gemeente en organisaties (GGD, kinderopvang e.a.) voor preventie, vroegsignalering en extra opvoedondersteuning

Motivering

Argumenten

1.1 De nieuwe geactualiseerde Notitie sluit aan bij het tijdvak 2023-2026 van het beleid van het Rijk voor onderwijsachterstanden.

Met het vaststellen van het beleid voor vier jaar wordt bepaald voor welke doelstellingen en activiteiten de middelen zullen worden ingezet. Hiermee kunnen de wettelijke taken, conform de kwaliteitseisen, en de lokale activiteiten voor taalbeleid en ouderbetrokkenheid worden uitgevoerd.

1.2 De gemeente heeft wettelijke taken voor het onderwijsachterstandenbeleid, met name de voorschoolse educatie en het organiseren van jaarlijks overleg

De Inspectie van het Onderwijs heeft het toezicht op de wettelijke taken van de gemeente. Dit zijn in ieder geval: de toeleiding en het bereik van de doelgroep VVE, zorgen voor voldoende aanbod voorschoolse educatie, het maken van jaarlijkse afspraken met de jeugdgezondheidszorg, de kinderopvang en de schoolbesturen. Daarnaast heeft de Inspectie ook toezicht op de taken van de gemeente voor het toezicht en handhaving kinderopvang. Vanaf 2023 wordt er door de Inspectie gewerkt aan meer samenhang voor deze taken en de wijze van verantwoording. Via het toezicht wil de Inspectie bijdragen aan de veiligheid, begeleiding en gelijke kansen voor kinderen.

1.3 Alle kinderen in Waadhoeke maximale ontwikkelingskansen bieden

De inzet van de specifieke uitkering OAB is voor de deelname aan de voorschoolse educatie, de doorlopende lijn naar de vroegschoolse educatie en de ondersteuning in de schakelklassen en de voorschoolse educatie op het AZC en aanvullend het versterken van het taalbeleid.

1.4 Vroege interventie voorkomt (taal) achterstand

Kansenongelijkheid ontstaat vaak al op jonge leeftijd. Peuters kunnen al vanaf 2 jaar meedoen met de voorschoolse educatie. Het inhaaleffect is het grootst bij kwalitatieve voorschoolse opvang en voorschoolse educatie. Daarna is een goed vervolg in het basisonderwijs gewenst. Door een goede afstemming tussen de gemeente, de kinderopvang, de jeugdgezondheidszorg, de bibliotheek (Boekstart) en het project Kansrijke Start worden ouders zo vroeg mogelijk geïnformeerd en gestimuleerd voor de deelname aan voorschoolse educatie.

1.5 Het versterken van de kwaliteit voor VVE en de coaching voor VVE

Per 1 januari 2022 kwam de verplichting voor de inzet van een pedagogisch beleidsmedewerker VVE bij de kinderopvang. Hiervoor is er jaarlijks subsidie. De ervaringen zijn goed en de wens is om dit te versterken. De taken zijn vooral gericht op ontwikkeling en implementatie van het pedagogisch beleid, het verhogen van de kwaliteit voor VVE en het coachen van de pedagogisch medewerkers. En daarbij ook de samenwerking met partners, het versterken van het taalbeleid en de ouderbetrokkenheid en de doorgaande lijn.

2.1 De nieuwe geactualiseerde Notitie sluit aan bij het tijdvak 2023-2026 voor de bekostiging door het Rijk voor het onderwijsachterstandenbeleid.

Met het vaststellen van het beleid voor vier jaar wordt bepaald voor welke doelstellingen en activiteiten de middelen zullen worden ingezet. Hiermee kunnen de wettelijke taken, conform de kwaliteitseisen, worden uitgevoerd.

Alternatieven
n.v.t.

Vervolg
Wanneer de Notitie is vastgesteld wordt deze toegestuurd aan de kinderopvangorganisaties, de schoolbesturen PO en VO, de Bibliotheek, de GGD Fryslân en andere belangstellenden. De doelstellingen en taken en wensen worden verder uitgewerkt.
Ook collega's die betrokken zijn bij onderwijs- en jeugdzaken ontvangen de Notitie.
En de Inspectie van Onderwijs ontvangt ook de nieuwe Notitie voor 2023-2024.

Participatie
n.v.t.

Financiën
Voor het tijdvak 2023-2026 ontvangt de gemeente Waadhoeke de Specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid. De rijksbijdrage voor het jaar 2023 is € 1.076.792 (volgens de definitieve toekenningsbeschikking van 6 oktober 2023).
Op basis van het tijdvak OAB 2019-2022 kon er een bedrag ter hoogte van de helft van de rijksbijdrage 2022 worden meegenomen naar het tijdvak 2023-2026. Dit betreft een bedrag van circa € 480.000.
Voor de inzet van laatstgenoemd bedrag is het volgende gerealiseerd:
-extra activiteiten voor het taalbeleid, met name de borging van het programma Boekstart in de kinderopvang en het stimuleren van het voorlezen en een taalrijke omgeving thuis.
- extra inzet van uren voor groepen in de kinderopvang met veel VVE kinderen. En eveneens het versterken van NT2 deskundigheid in de kinderopvang en op basisscholen. Hierbij is er een aansluiting met NT2 school De Toverbal.
- het versterken van de aansluiting en samenwerking van VVE en jeugdbeleid, met extra inzet door de jeugdgezondheidszorg en afstemming op het programma Kansrijke Start.
Dit zijn deels incidentele subsidies. Gelet op de wensen en financiële mogelijkheden kan het voor een aantal onderdelen een structurele subsidie worden.
In 2023 is hiervan circa € 180.000 uitgegeven. Er blijven nog mogelijkheden voor extra activiteiten in de periode 2023-2026.

Bijlagen
Notitie onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 gemeente Waadhoeke
Met bijlage : Resultaatafspraken VVE

Burgemeester en wethouders van Waadhoeke

, burgemeester

, secretaris

NR.: 2023-205143

De raad van de gemeente Waadhoeke

Gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van Waadhoeke van 31 oktober 2023;

B E S L U I T

1. De Notitie Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 gemeente Waadhoeke vast te stellen en
2. de middelen van de Specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 in te zetten voor de genoemde activiteiten, doelstellingen en ambities zoals opgenomen in hoofdstuk 4.

Aldus vastgesteld in de openbare

raadsvergadering van 30 november 2023.

Signed By: Waanders, M.C.M. <m.waanders@waadhoeke.nl>
20/12/2023 11:56:24 CET , voorzitter
ID: 799c97c4-ec5d-47b4-8104-00544cb4d92a
Auth: Scribble

Signed By: Koster, R. <r.koster@waadhoeke.nl>
01/12/2023 12:39:10 CET , griffier
ID: 799c97c4-ec5d-47b4-8104-00544cb4d92a
Auth: Scribble

Dit document is digitaal ondertekend.